

BEÑAT MUGURUZA
ASEGINOLAZA
 IRAKASLE
 ETA IKERTZAILEA

Hautsia da coração

Gertuko norbait joaten denean, hiltzen denean alegia, gerta liteke gauza batzuk esan ez izanaren pena sentitzea. Guri gertuko pertsona bat joan zaigu duela gutxi, eta gauza batzuk esan ez izanaren damutxoak dut, baina pozik nago beste gauza batzuk esan egin nizkiolako.

Esan nion nire Joxe Ripiauren abestirik gustukoena *Kabilia hautsia da coração* dela, eta hark erantzun: “Bueno, Sorkunen koroak, badakizu...”. Ez dut uste apalke-riatan ari zenik. Testuko hizkuntzei buruz galdetu nion, itxuraz euskara, gaztelania, portugesa eta amazigera izan zitekeen zerbait nahastuta zeudela eta. Ez dut erantzuna ondo gogoratzen, baina hizkuntza hori erdi-asmatu egin zuela esango nuke.

Gasteizen bizi zenean bere etxera gonbidatu gintuen asteburu-pasa arreba eta biok, duela hogeit bat urte. Jimi Hendrixen koadro bat zuen paretan, aski leku pribilegiatua. Sarrerako atea zeharkatzearekin batera aurkeztu zigun: *San Jimi!*. Anekdotak hori kontatu nion duela urte gutxi batzuk. Ez zuen gogoratzen, baina berretsi egin zuen Hendrixe-kiko miresmena: “Honbre, *San Jimi...*”.

Esan nion gure kanta bat Neguren *Sabel-hiztunaren ordu ikaragarria*-n oinarrituta dagoela. Lehenengo aldiz zuzenean jo genuenean agian pentsatuko zuen “nahi bai zuek...”, baina ez zen bere estiloa halakoak esatea.

Esan nion nire *anplia* nahi beste erabiltzeko, eta bere azken taldearekin dezente aprobetxatu zuen. Hark bere gitarra mitikoa utzia zidan lehenagotik, bueltatzeko baldintzarik gabe. Oso truke naturala izan zen, konfiantzazkoa, ia *despreokupatua*. Segur aski, hobeto pentsatuta, ez genuen truke terminotan pentsatu.

Hamar urte bete nituenean hartz txiki bat oparitu zidan berak pintatutako marra *blaugran*-arekin. Bazekien *ronaldozalea* nintzela, eta saltzaileari galdetu omen zion: “Aizu, Ronaldok non jokatzen du?”. Ez nion inoiz esan ea nola ausartu zen hori galdetzera. Ez zen oso futbolzalea, bistan da.

Nire arreba nagusia jaio eta gutxira sehaska-kanta bat konposatu zion, kasete batean egongo da hor nonbait grabatua. Ez nion esan, nahiz ia 30 urte izango diren ez dudala entzun, asko gogoratzen naizela abesti harekin, eta oso ederra iruditzen zitzaidala. *Lo, lo, lo, loa, Garazi...*”.

Ez nion esan izugarri estimatzen nuela, oso gustura egoten nintzela berekin. Sumatuko zuen, baina hitzetan jartzea ere ez zen sobera egongo. Ez nion esan zendu zenetik buklean ditudala bere dozenaka kanta buruan. Nahita ere ezin esan hori, baina esateko gauza polita izango zen, azken agur gisa. ●

LEIRE NARBAIZA
ARIZMENDI
 IRAKASLEA

Normalidadea

Saso bateko etxekoandreek normalidadera itzultzeko gogo bizia izaten zuten opor-denboran. Etxekoak, firin-faran, urteko zereginak alde batera lagata, enbarazu baino ez ziren emakume hauendako. Gainera, senideak *dolce far niente* horretan zebiltzan bitartean, ama/amama hauek urteko jira bera zerabilten, baina mamorro astun batzuk ondoan zituztela: seme-alaba, senar, aita, osaba... Etxekoandreedako oporrik ez, lan bikoitza, sarri.

Normalidadea andre hauendako errutinaren alde goxoa zen, dena eta guztiak euren lekuetan, bakoitzari zegokiona egiten. Mundua ordenatuta izateko mo-

dua, unibertsoa etxetik ordenatzen hasten zelako.

Gaurko etxekoandreek agian ez dute hain gustuko normalidadea, mundua ordenatzeko era aldatu egin delako. Normalidadea, ordea, gure egunerokotasun aspergarria da, oporrak pasatutakoan berreskuratzen duguna, egokitze latza duena. Benetako bizitza, berba baten.

Errutina, egunerokotasuna izanagatik –edo izateagatik, hain zuzen–, txarto ikusita dago emozio gogorren bila dabilen gizartean. Baina errealitatea da, eta disfrutatzen ikasi behar dugu.

Beraz, normalidadea on! ●